

Bliżej wiosny, bliżej natury.

Magdalena Kita

Koniec zimy to czas kiedy może nas dopaść smutek. Z utęsknieniem czekamy aż wraz z przyjściem wiosny i słońca na rabatach pojawiają się kwiaty zadziwiające nas swoją różnorodnością. Czekamy, kiedy będziemy mogli podziwiać łąki mieniące się wielością barw kwiatów i motyli, podziwiać zróżnicowane krajobrazy górskie lub wybrać się nad morze. Mało kto z nas zdaje sobie sprawę, że to za czym tęsknimy zimą nazywamy bioróżnorodnością (różnorodnością biologiczną), której nasze dzieci mogą już nie doświadczyć. Wyzwaniem każdego z nas jest przekazanie naszego dziedzictwa przyrodniczego przyszłym pokoleniom, aby nasze dzieci zawsze po zimie mogły się cieszyć pięknem różnorodności krajobrazów przyrodniczych. Nie jest to zadanie łatwe, dlatego rozwiązań poszukuje się na wszystkich szczeblach aktywności ludzkiej: ponadnarodowym, narodowym, regionalnym, lokalnym i indywidualnym.

Zasoby przyrody nie są ograniczone granicami administracyjnymi. Wiele gatunków zwierząt porusza się swobodnie po terytorium kilku państw, a niejednokrotnie i kontynentów. Dlatego podstawowym punktem ochrony bioróżnorodności są międzynarodowe ustalenia i umowy dotyczące jej ochrony. Najważniejszą taką umową była Konwencja o Różnorodności Biologicznej. Podpisana w czasie Szczytu Ziemi w Rio de Janeiro w 1992r. Została ratyfikowana przez ponad 100 państw (w tym Polskę) i Unię Europejską. Nakłada ona na państwa, które ją podpisały obowiązek stworzenia zasad ochrony różnorodności biologicznej zrównoważonego użytkowania zasobów przyrody.

Szczególne znaczenie działań podejmowanych na poziomie ponadnarodowym ma polityka prowadzona w ramach Unii Europejskiej. Działania te opierają się na dwóch dokumentach:

- **Dyrektywie 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków** potocznie nazywaną Dyrektywą Ptasia. Nakłada ona obowiązek zachowania wszystkich dziko żyjących ptaków na terenie Europy. Na podstawie tego dokumentu tworzy się Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków.

- **Dyrektywie 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory** potocznie nazywaną Dyrektywą Siedliskową. Nakłada ona obowiązek zachowania siedlisk, i gatunków ważnych (czyli ginących) w skali europejskiej. Na podstawie tego dokumentu tworzy się Obszary Specjalnej Ochrony Siedlisk.

Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków i Obszary Specjalnej Ochrony Siedlisk tworzą sieć Natura 2000. Tworzenie takiej sieci jest bardzo ważne ponieważ dobór gatunków i siedlisk podlegających ochronie uwzględnia faktyczną rzadkość elementu chronionego - w skali Europy, a nie wyłącznie lokalną (krajową)..

Ustalenia i umowy międzynarodowe to punkty wyjściowe w tworzeniu państwowych aktów prawnych chroniących bioróżnorodność. Najważniejszym aktem prawnym chroniącym różnorodność biologiczną w Polsce jest Ustawa o Ochronie Przyrody. Na mocy tej ustawy są tworzone: parki narodowe, rezerваты przyrody, park krajobrazowy, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz brane pod ochronę ściśłą lub częściową zagrożone gatunki roślin, zwierząt i grzybów. Przepisy krajowe powinny być dostosowane do ratyfikowanych umów i ustaleń na szczeblu międzynarodowym.

Na szczeblu regionalnym i lokalnym bioróżnorodność chroniona jest poprzez uwzględnianie jej ochrony w zagospodarowaniu przestrzennym obszarów miejskich i wiejskich, sporządzania ocen oddziaływania na środowisko oraz prowadzenie szeroko pojętej edukacji ekologicznej społeczeństwa. Ważną rolę odgrywają tutaj organizacje pozarządowe. Takim działaniem jest prowadzona obecnie kampania Polskiego Klubu Ekologicznego "Kalejdoskop

łąki i lasu, czyli co o bioróżnorodności każdy uczeń wiedzieć powinien” dofinansowany ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W ramach tego projektu prowadzone są działania skierowane do dzieci, nauczycieli, pracowników gmin oraz społeczności lokalnych mające na celu zwrócenie uwagi na potrzebę ochrony bioróżnorodności. Więcej informacji na temat projektu można uzyskać kontaktując się z organizacją za pośrednictwem poczty internetowej: biuro@pkegliwice.pl lub telefonu: 032/231-85-91.

Codziennym wkładem każdego z nas w zachowanie bioróżnorodności jest nasz własny model konsumpcji czyli wybór towarów jakie kupujemy oraz sposób ich użytkowania. Kupując żywność pochodzącą z gospodarstw ekologicznych lub tradycyjnych oraz towary oznaczone jako przyjazne dla środowiska możemy się przyczynić do zachowania wielu gatunków roślin i zwierząt oraz różnorodności krajobrazu. Ważnym aspektem naszych codziennych wyborów jest również dbałość by opakowania wybieranych przez nas produktów podlegały recyklingowi, czyli ponownemu przetworzeniu a zakupy były noszone w torbach wielokrotnego użytku. Warto również pamiętać o zimowym dokarmianiu ptaków. Pamiętajmy, że piękno wiosny, na które czekamy zimą jest kruche, dlatego przyczynmy się do jego zachowania.

Sfinansowano ze środków Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej